

Орг. ЈЕД.	Број	Прилог	Вредност

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
 родитеља и име
 Датум и место рођења

Јованчевић, Жарко, Ана
 04.07.1994., Лесковац

Основне студије

Универзитет
 Факултет
 Студијски програм
 Звање
 Година уписа
 Година завршетка
 Просечна оцена

Универзитет у Нишу
 Филозофски Факултет
 Психологија
 Дипломирани психолог
 2013
 2017
 9.90

Магистарске студије, магистарске студије

Универзитет
 Факултет
 Студијски програм
 Звање
 Година уписа
 Година завршетка
 Просечна оцена
 Научна област
 Наслов завршног рада

Универзитет у Нишу
 Филозофски Факултет
 Психологија
 Мастер психолог
 2017
 2018
 10.00
 Психологија
 „Телевизијске серије различитих жанрова и капацитет за ментализацију“

Докторске студије

Универзитет
 Факултет
 Студијски програм
 Година уписа
 Остварен број ЕСПБ бодова
 Просечна оцена

Универзитет у Нишу
 Филозофски Факултет
 Психологија
 2018
 150
 9.92

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
 дисертације
 Име и презиме ментора,
 звање
 Број и датум добијања
 сагласности за тему
 докторске дисертације

“Перцепција гојазних особа: естетске реакције, стереотипи и предрасуде”
 Др Небојша Милићевић, ванредни професор
 8/18-01-008/21-047, 22. 11. 2021.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
 Број поглавља
 Број слика (шема, графикона)
 Број табела
 Број прилога

274
 8
 36
 100
 35

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

P. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Jovančević, A., & Milićević, N. (2020). Optimism-pessimism, conspiracy theories and general trust as factors contributing to COVID-19 related behavior—A cross-cultural study. <i>Personality and Individual Differences, 167</i>(1), 110216. https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110216</p> <p>Главни циљ овог рада је било испитивање улоге оптимизма-песимизма, веровања у теорије завере и генералног поверења на страх повезан са пандемијом Ковид-19, на превентивно понашање, као и на понашање "гомилања" залиха хране. Такође је испитана и улога различитих извора информација о пандемији. Истраживање је спроведено на српском и латинско-америчком узорку. Резултати показују да је код оба узорка најизраженији страх од нестанка хране, потом страх за себе а затим страх за драге блиске особе. Оптимисти, особе са високим поверењем у друге, они који у мањој мери верују у теорије завере, осећају мањи интензитет страха и показују више нивоа превентивног понашања.</p>	M22
2	<p>Jovančević, A., Tošić Radev, M., & Stefanović Stanojević, T. (2021). Association between parent's and adult offspring's mentalizing capacity: The moderating role of child's temperament. <i>Scandinavian Journal of Psychology, 62</i>(5), 699-708. Online ISSN: 1467-9450. https://doi.org/10.1111/sjop.12770</p> <p>Испитивано је да ли се на основу ментализације родитеља може предвидети ментализација њихове одрасле деце, и модераторку улогу темперамента у том односу. Резултати показују да се на основу капацитета за ментализацију родитеља може предвидети капацитет за ментализацију њихове деце, као и да су иритабилни и хипертимични темперамент значајни модератори овог односа. Резултати указују на то да хипертимични темперамент може потенцијално умањити негативне последице мањка капацитета за ментализацију родитеља, а да особе са иритабилним темпераментом имају највише бенефита од доброг капацитета за ментализацију родитеља.</p>	M22
3	<p>Jovančević, A., & Jović, M. (2022). The Relation Between Anti-Fat Stereotypes and Anti-Fat Prejudices: The Role of Gender as a Moderator. <i>Psychological Reports, 125</i>(3), 1687-1713. ISSN: 0033-2941, Online ISSN: 1558-691X. https://doi.org/10.1177/00332941211005123</p> <p>Рад испитује разлике у погледу предрасуда и стереотипа који се јављају приликом посматрања гојазних особа у поређењу са особама нормалне тежине. Анализиране су разлике у погледу стереотипа и предрасуда које се јављају приликом посматрања гојазних особа женског пола и гојазних особа мушког пола, као и однос између стереотипа и предрасуда. Рад показује да су стереотипи и предрасуде израженије према гојазним особама, а у оквиру њих према особама женског пола. Резултати истраживања упућују на закључак да се стереотипи могу сматрати когнитивним претходницима предрасуда. На крају, показало се да су пол и гојазност значајни модератори у односу између стереотипа и предрасуда.</p>	M23
4	<p>Jovančević, A., & Milićević, N. (2023). Some predictors of anti-fat prejudices: joint role of gender, body self-confidence, and BMI. <i>Facta Universitatis, Series: Philosophy, Sociology, Psychology and History, Vol. 23, No 1</i>, ISSN 1820-8495 (Print); ISSN 1820-8509 (Online). [Manuscript submitted for publication]. Рад је рецензиран и прихваћен. M52/EPIХ+</p> <p>Главни циљ ове студије био је да се провери улога пола, БМИ и телесног самопоуздања у предвиђању предрасуда против гојазних особа. Узорак је био пригодан и обухватао је 311 припадника студентске популације, оба пола, просечне старости 20 година- У узорку је било 39,2% мушкараца и 60,8% жена. Користићени су инструменти: Упитник експлицитних ставова према гојазности (АФА; Црандалл, 1994) и Скала телесног самопоуздања за адолесценте и одрасле (БЕСАА; Менделсон ет ал., 2001) и Индекс телесне масе (БМИ) Подаци су анализирани коришћењем ЈАМОВИ-а и линеарне регресије. Пол испитаника, БМИ и телесно самопоуздање били су предиктори, док су димензије предрасуда о гојазности (Несвићање, Страх од гојазности и Снага воље) биле критеријумске варијабле. Резултати показују да су сва три регресиона модела статистички значајна. Објашњени проценат варијансе за Несвићање је 13,8%, за Страх од гојазности 18,4%, а за Снагу воље 19,7%. Резултати сугеришу да се жене више плаше добијања на тежини, док мушкарци обично имају више скорове на Несвићању према појединцима који пате од гојазности и склонији су веровању да појединци који пате од гојазности немају довољно снаге воље да се промене. БМИ је значајан предиктор, али самопоштовање тела је важније од БМИ, а атрибуција је једина димензија телесног самопоштовања где су виши резултати повезани са вишим нивоима предрасуда.</p>	M52
5	<p>Jovančević, A., & Milićević, N. (2020). Gratitude and loneliness as predictors of subjective well-being. <i>Facta Universitatis, Series: Philosophy, Sociology, Psychology and History, 20</i>(1), 1-11. https://doi.org/10.22190/FUPSPH2101001J</p> <p>Основни циљ овог истраживања је да се анализира улога усамљености и захвалности у субјективном благостању. Субјективно благостање је операционализована скалом ПАНАС (позитивни и негативни афекат) као и скалом задовољства животом, и на тај начин су испитане и когнитивна (задовољство животом) и афективна (позитиван и негативан афекат) компонентна субјективног благостања. Резултати овог истраживања су показали да усамљеност и захвалност различито предвиђају различите компонентне субјективног благостања. Резултати указују да захвалност превиђа позитиван афекат статистички значајно, и то са позитивном корелацијом, негативан афекат предвиђа само усамљеност и то усамљеност у породици – такође са позитивном корелацијом. Када је у питању задовољство животом, њега предвиђају и захвалност и усамљеност, притом захвалност остварује позитивну корелацију са задовољством животом, док усамљеност (усамљеност у љубави, у породици, и социјална усамљеност) остварује негативну.</p>	M52
6	<p>Јованчевић, А. (2019). Усамљеност у интерперсоналним односима као предиктор субјективног благостања. <i>Годишњак за Психологију, 16</i>, 109-120. ISSN: 1451-5407</p> <p>Циљ овог рада је био да се испита однос социјалне усамљености, усамљености у љубави и усамљености у породици са компонентама субјективног благостања. Као значајни предиктори задовољства животом издвајају се све три врсте усамљености (социјална усамљеност, усамљеност у љубави, и усамљеност у породици), и то све три са негативним предзнаком. Када је у питању позитиван афекат, значајан предиктор ове варијабле је социјална усамљеност са негативним предзнаком. Као статистички значајан предиктор негативног афекта издваја се усамљеност у породици. Дакле, на основу резултата можемо да закључимо да се на основу усамљености може, у одређеној мери, предвидети субјективно благостање, као и то да усамљеност у највећој мери доприноси нижим нивоима задовољства животом.</p>	M53

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Прегледом и анализом научне продукције кандидаткиње Ане Јованчевић утврђено је да има 3 (три) рада из области докторске дисертације у међународним часописима са СЦИ листе као првотпотписани аутор (2 рада М22 и 1 рад М23).

Такође кандидаткиња има наведена 3 (три) рада као првотпотписани аутор из области докторске дисертације у националним часописима са листе Министарства (2 рада М52 и 1 рад категорије М53). Овим су у потпуности **испуњени сви предвиђени услови за одбрану докторске дисертације.**

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Кандидаткиња нас уводи у докторску дисертацију сагледавајући у теоријском делу допринос ранијих и савремених истраживања и анализирајући различите аспекте овог проблема. Та анализа наводи на идеје, циљеве и хипотезе које ће јасно поставити у свом истраживању.

У методолошком делу кандидаткиња прецизно дефинише предмет и циљеве истраживања које ће реализовати у свом раду.

Докторска дисертација Ане Јованчевић, реализована је кроз укупно четири засебна истраживања од којих свако представља посебно значајну целину. Три главна истраживања су спроведена на поновљеном узорку, док је пилот студија за истраживање 4 спроведена на независном узорку.

У прва два истраживања, испитиван је ефекат телесне масе и телесног самопоуздања испитаника на стереотипе (мерене помоћу Person-Perception Task, PPT: Brochu & Morrison, 2007) и предрасуде (мерене помоћу Explicit Anti-Fat Attitudes, AFA, Crandall, 1994) према гојазним особама, као и на процене допадљивости лица ових особа.

У другом истраживању, испитиван је и ефекат пола и приписаног социјалног статуса стимулуса особа на стереотипе и предрасуде према гојазним особама, као и на процене допадљивости ових особа.

На крају, проверена је и природа односа између стереотипа и предрасуда према гојазним особама. Други део рада који чине треће и четврто истраживање је експерименталног типа. Експериментално је испитан начин посматрања појединих делова лица гојазних стимулуса особа и особа просечне тежине мушког и женског пола, коришћењем *Gaze Point Eye tracker-a*. Такође су испитане разлике у посматрању лица гојазних особа и особа просечне тежине у зависности од телесне масе (БМИ) и задовољства телом испитаника. У ту сврху коришћена је OMRON вага VF 500 за мерење тежине и телесне композиције. Ова вага даје објективне информације о килажи, висцеларним и телесним мастима, метаболизму, проценту мишића и БМИ.

Испитан је и потврђен значајан модераторски ефекат пола и гојазности стимулуса у односу између телесне масе испитаника (БМИ) са једне стране, и посматрања гојазних стимулуса особа и стимулуса просечне тежине (АОИ) са друге стране.

Испитан је и потврђен значајан модераторски ефекат пола и гојазности стимулуса у односу између телесног самопоуздања испитаника (*опитих осећања по питању свог тела, задовољства својом тежином и атрибуција позитивне евалуације о сопственом телу и изгледу другима*) са једне стране, и начина посматрања гојазних стимулуса особа и стимулуса просечне тежине (АОИ) са друге стране.

У оквиру сваког истраживања приказани су детаљни бројни резултати и дата адекватна интерпретација. На крају кандидаткиња даје анализу спроведених истраживања, потврђених хипотеза и критички прави осврт на тешкоће са предлозима и новим идејама за будућа испитивања овог комплексног проблема.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Сви циљеви предвиђени нацртом истраживања су у потпуности реализовани а већи део хипотеза потврђен. Утврђен је статистички значајан ефекат гојазности и пола стимулуса на стереотипе, као и њихова интеракција на процене гојазних особа и њихове допадљивости. Модел који испитује предвиђање позитивних особина приписаних гојазним стимулус-особама - женског пола на основу БМИ, телесног самопоуздања и тенденције давања социјално пожељних одговора није статистички значајан, али јесте предиктор – Атрибуција.

Испитивана је и статистички потврђена значајна улога приписаног социјалног статуса, гојазности и пола стимулуса, као и БМИ, телесног самопоуздања и тенденције давања социјално пожељних одговора у перцепцији гојазних стимулуса-особа.

У експерименталном делу испитана је и потврђена постављени експлоративни теоријски модел који укључује пол и гојазност стимулуса као факторе начина посматрања гојазних стимулуса и стимулуса просечне тежине.

Испитане су разлике по питању начина посматрања (АОИ) гојазних стимулуса и стимулуса просечне тежине зависно од гојазности стимулуса, пола и потврђено постојање њихове интеракције.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Предмет докторске дисертације је, на основу марљиво прикупљених података из различитих референтних извора разрађен и поткрепљен, а у емпиријском делу прецизно истражен. Кандидаткиња је испитала оне аспекте који нису, или не у довољној мери, обухваћени ранијим истраживањима и реализовала нове циљеве и хипотезе на оригиналан, аналитички начин, не занемарујући досадашње налазе.

Све време, она не одступа од своје основне идеје истраживања коју разрађује поступно. Успешно се надовезује на резултате у вези ефекта значајних варијабли на перцепцију гојазних особа, као што су: пол стимулус особе презентовани социјални статус, индекс телесне масе и телесно самопоуздање процењивача. Кандидаткиња залази у значајно подручје социјалне перцепције и проблематику односа стереотипа и предрасуда. При томе се ослања на налазе да су стереотипи когнитивни претходници предрасуда. Кандидаткиња се такође ослања и на своје сопствене раније налазе у овој области који су објављени у међународном рецензираном часопису и овим истраживањима их допуњује.

Посебан допринос досадашњим сазнањима у области социјалне перцепције има експериментални део истраживања докторске дисертације где је испитан начин посматрања лица гојазних особа помоћу *Gaze Point Eye tracker-a*. Оваква истраживања су ретка на нашим и иностраним научним просторима и омогућују сагледавање овог сложеног феномена у новом светлу.

Поред теоријског значаја, ово научно истраживање ће имати и свој могући практични значај, пре свега на подручју борбе против предрасуда и стереотипија о гојазним особама.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Истраживање је реализовано на самосталан и оригиналан начин. Треба истаћи да су уведене новине у истраживању ове теме. Ово се пре свега односи на експериментални део рада и коришћење *eye tracker-a* у регистровању покрета очију приликом перцепције стимулус лица гојазних и негојазних особа. Фокусирање на перцепцију лица а не на друге делове тела је само по себи оригинално.

Такође кандидаткиња је самостално и на оригиналан начин израдила визуелне стимулусе који су коришћени у истраживању. Одабир, комбиновање и разматрања бројних додатних варијабли омогућују да се ова проблематика јасније сагледа у квалитативно другачијем светлу.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу укупне оцене урађене докторске дисертације Ане Јованчевић која у потпуности испуњава све предвиђене стандарде и захтеве, Комисија предлаже да се докторска дисертација под називом „Перцепција гојазних особа: естетске реакције, стереотипи и предрасуде“ **прихвати а кандидаткињи одобри јавна одбрана.**

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије

8/18-01-002/23-044

Датум именовања Комисије

22. 5. 2023.

Р. бр.

Име и презиме, звање

Потпис

1.	Др Миодраг Миленовић, ванредни професор Психологија (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	председник	
2.	Др Небојша Милићевић, ванредни професор Психологија (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	ментор, члан	
3.	Др Драган Попадић, редовни професор Психологија (Научна област)	Филозофски факултет у Београду (Установа у којој је запослен)	члан	

Датум и место: Ниш, Београд

25.05.2023.године